

й постановка нових; акцент на способі мислення; самопідготовка до непередбачуваних ситуацій, до зміни ролей, саморозвитку. Іншими словами компетентність – це власний досвід, набутий за підтримки майстра. Нині саме компетентнісний підхід є тим пріоритетним напрямом, який орієнтує на цілі-вектори освіти: навчання, самовизначення, самоактуалізацію, соціалізацію і розвиток індивідуальності.

Виходячи з сучасних вимог, можна визначити основні шляхи розвитку професійної компетентності майбутнього вчителя трудового навчання: – робота в методичних об'єднаннях, творчих групах; – дослідницька діяльність; – інноваційна діяльність, освоєння нових педагогічних технологій; – різні форми педагогічної підтримки; – активна участь у педагогічних конкурсах; – трансляція власного педагогічного досвіду; – використання інформаційно-комунікаційних технологій та ін.

ЛІТЕРАТУРА

1. Химинець В.В. Компетентнісний підхід до професійного розвитку вчителя [Електронний ресурс] / В. В. Химинець // Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти. – Режим доступу: <http://zakinppo.org.ua/2010-01-18-13-44-15/233-2010-08-25-07-10>

СПАДЩИНА В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО: ГУМАНІСТИЧНІ ОРІЄНТИРИ ДЛЯ СВІТУ ДИТИНСТВА

Крамаренко Л.Г., вихователь вищої категорії;
Дс «Вишенька» №35, м. Бердянськ, Україна

Аналіз його педагогічної спадщини В.О. Сухомлинського дає можливість зробити висновок, що глибоко гуманістична авторська система навчання та виховання поєднує в собі основи народної педагогіки з педагогічним надбанням К.Д. Ушинського та А.С. Макаренка. Тому, визначимо спільність їх педагогічних поглядів.

Поділяючи думку К.Д. Ушинського про те, що до оцінювання будь-якої діяльності дітей треба ставитись доброзичливо, вселяючи віру в їх можливості, А.С. Макаренко так будував педагогічний процес, щоб він (процес) сприяв розвитку у вихованців людяності. Разом з тим А.С. Макаренко наголошував, що в основі навчання і виховання має бути гуманне ставлення до дітей у поєднанні з вимогливістю та дисципліною. Він неодноразово підкреслював, що гуманізм не ототожнюється з ідеалізуванням дитини, а „почуття міри” повинно бути в основі процесів навчання та виховання.

Аналізуючи педагогічні ідеї А.С. Макаренка, визначимо умови гуманізації навчально-виховного процесу у його практичній діяльності:

- шанобливе ставлення до дітей у колективі;
- створення атмосфери довіри та відповідальності за долю кожного вихованця;

- залучення дитини до творчої діяльності, спрямованої на розкриття індивідуальності, на виховання почуттів відповідальності, обов'язку, самостійності.

Усе назване вище є основою особистісно-гуманного ставлення вихователя до дитини. Слід підкреслити, що А.С. Макаренко вбачав в особі вчителя головного творця людини і висував високі вимоги до його професійних і, головне, моральних якостей.

В.О. Сухомлинський у своїх поглядах на педагогічну діяльність дотримувався думки А.С. Макаренка про надання можливостей кожній особі розвиватися і зберігати свою індивідуальність. Фундатор гуманної вітчизняної педагогіки В.О. Сухомлинський власним досвідом обґрунтував важливий закон педагогіки: творчість у сфері моралі виявляється більшою мірою, ніж у пізнавальній діяльності. Як справедливо відзначають сучасні науковці (М.Я. Антонєць, М.Й. Боришевський, І.І. Буєва, М.І. Легкий, Д.С. Мазоха, О.В. Сухомлинська та інші), Павліський Добротворець визначав людяність учителя як шлях не тільки до серця, а й до розуму дитини.

Для В.О. Сухомлинського повноцінність педагогічної діяльності вчителя початкових класів полягає в причетності до духовного життя вихованця, до його турбот і переживань. Досліджуючи спадщину В.О. Сухомлинського, ми поділяємо точку зору М.Я. Антонця, який вказує, що вченим було створено таку педагогічну систему, в якій все оберталось навколо дитини-учня [1, с. 8].

Павліський педагог неодноразово підкреслював, що професіоналізм учителя полягає не лише в умінні бачити і передбачати різноманітні складні ситуації, які виникають у роботі з дітьми, а й навчити дитину діяти на принципах гуманізму, організовуючи її життя таким чином, щоб накопичувався досвід позитивної поведінки, емоційної відкритості.

Тому, В.О. Сухомлинський у праці „Серце віддаю дітям” попереджав: „...якщо добрі почуття не виховані в дитинстві, то пізніше їх ніколи не виховаєш, бо справжня людяність утверджується в душі разом із пізнанням перших та важливих істин; саме в дитинстві людина повинна пройти емоційну школу виховання добрих почуттів” [3, с. 50].

У даному аспекті викликає інтерес монографія Д.С. Мазохи „Гармонія творення людини: Гуманізм педагогіки В.О. Сухомлинського в нове тисячоліття”, в якій автором виділено із спадщини вченого такі основні положення гуманізації педагогічного процесу: любов до дітей, врахування індивідуальних особливостей кожного із вихованців, залучення учнів до творчої діяльності, поважне ставлення до власної думки дитини, встановлення гуманних взаємовідносин [2].

Таким чином, модель гуманного педагогічного процесу В.О. Сухомлинського спрямована, насамперед, на становлення гуманної дитини-людини.

Виходячи з контексту започаткованого дослідження, вважаємо за належне підкреслити вагомість положення видатного вченого про те, що гуманне виховання дитини вимагає вдосконалення педагогічного процесу у напрямі

підвищення культури відносин між учителем та колективом, між учителем і вихованцем. Важливим завданням педагога він вважав виховання гуманності в учнів, яке залежить від здатності вчителя розкрити у дітей внутрішні механізми, навчити їх співчувати, емоційно відчувати іншу людину і, головне, творити добро.

У той же час треба зазначити, що обґрунтована та практично застосована В.О. Сухомлинським модель гуманістично спрямованого педагогічного процесу та деякі з порад стосовно професійної підготовки вихователя й вчителя, ще залишаються не реалізованими на практиці. Основою такого процесу були не форми й методи, і навіть не пріоритетність засвоєних знань, а перш за все, особистість вихованця, неповторність його внутрішнього „Я” та гуманне відношення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Антоненць М. З любов'ю до дитини-людини (В.О. Сухомлинський про професійно-педагогічну підготовку вчителя) / М. Антоненць // Рідна школа. – 2011. – №2. – С. 7-9.
2. Мазоха Д.С. Гармонія творення людини: Гуманізм педагогіки В.О. Сухомлинського в нове тисячоліття: монографія / Д.С. Мазоха. – К.: Навч. посібники, 2000. – 112 с.
3. Сухомлинський В.О. Серце віддаю дітям. Вибрані твори: В 5-ти т. / В. О. Сухомлинський. – Т. 3. – К.: Рад. школа, 1977. – С. 5-279.

СТАТЕВОРОЛЬОВА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ДІТЕЙ ІЗ ПОРУШЕННЯМ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Криворотько А.О., асистент, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, м. Дніпро, Україна

Актуальність проблеми статевої соціалізації полягає не лише у тому, що дітям із порушенням інтелектуального розвитку важко самотійно засвоїти та осмислити спектр питань у міжстатевих стосунках, але й через фактори соціального середовища, зокрема стосунками між батьками учнів, пропагандою в засобах масової інформації зразків поведінки «справжніх чоловіків і жінок», відсутністю науково обґрунтованої та впроваджуваної програми статевого виховання. Внаслідок цього в учнів із порушенням інтелектуального розвитку формується неадекватне уявлення про статевою поведінку, характерну для своєї та протилежної статі, виникають дисгармонії в розвитку якостей, що визначаються як «маскулінність» і «фемінність».

Результати теоретичного дослідження свідчать, що проблема статевої соціалізації учнів із порушенням інтелектуального розвитку знайшла своє відображення у багатьох сучасних дослідженнях таких науковців, як: Б. Алексієв, Р. Белз, Н. Белопольська, Е. Еріксон, Н. Зимівець, Е. Іглі, С.